Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2016 m. sausio 21 d.[1]

Byla C-448/14

Davitas GmbH
prieš
Stadt Aschaffenburg

(Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bavarijos žemės vyriausiasis administracinis teismas, Vokietija)
pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Visuomenės sveikatos apsauga — Naujų maisto produktų pateikimas rinkai — Reglamentas (EB) Nr. 258/97 — 1 straipsnio 2 dalies c punktas — Taikymo sritis — Sąvoka „maisto produktai ir maisto komponentai su nauja molekulių struktūra“

Įžanga

1. Šioje byloje Teisingumo Teismui suteikiama galimybė patikslinti Reglamente (EB) Nr. 258/97[2] numatytos naujų maisto produktų pateikimo Europos Sąjungos rinkai tvarkos taikymo sritį.

2. *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavarijos žemės vyriausiasis administracinis teismas, Vokietija) nagrinėja ieškinį, kurį *Davitas GmbH* (toliau – *Davitas*) pareiškė Vokietijos valdžios institucijoms po to, kai jos uždraudė ieškovei pateikti rinkai produktą „De Tox Forte“, t. y. maisto produktą, kurį sudaro klinoptilolitas, vulkaninės kilmės mineralinė medžiaga.

3. Pagrindinės bylos ginčas susijęs su tuo, ar tokia medžiaga, kuri yra gamtoje ir nėra žmogaus veiksmų rezultatas ir kurios žmonės nevartoja, yra naujas maisto produktas, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnį, ir todėl prieš pateikiant jį rinkai turi būti atliekamas šiame reglamente numatytas jo saugos įvertinimas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

4. Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnis yra suformuluotas taip:

„1. Šis reglamentas skirtas naujų maisto produktų ar naujų maisto komponentų pateikimui į [Sąjungos] rinką.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — 1997 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų (OL L 43, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 18 t., p. 244), paskutinį kartą iš dalies keistas 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009 (OL L 188, p. 14).

2. Šis reglamentas taikomas pateikiant į [Sąjungos] rinką iki šiol [Sąjungoje] plačiai žmonėms vartoti neskirtus maisto produktus ir maisto komponentus, skirstomus į tokias grupes:

c) [3] maisto produktai ir maisto komponentai su nauja ar sąmoningai modifikuota pirmine molekulių struktūra;

d) maisto produktai ir maisto komponentai, kuriuos sudaro arba kurie yra išskirti iš mikroorganizmų, grybų ar jūros dumblių;

e) maisto produktai ir maisto komponentai, kurie susidaro arba yra išskirti iš augalų, bei maisto komponentai, kurie yra išskirti iš gyvūnų, išskyrus maisto produktus ir maisto komponentus, kurie gaunami tradiciniais dauginimo ar auginimo būdais ir kurie per daugelį metų įsitvirtino kaip saugūs vartoti maisto produktai;

f) maisto produktai ir maisto komponentai, kuriems buvo pritaikytas dabar nenaudojamas gamybos procesas, sukeliantis maisto produktų ar maisto komponentų sudėties ar struktūros esminius pokyčius, turinčius įtakos jų maistinei vertei, medžiagų apykaitai ar nepageidaujamų medžiagų kiekiui.“

Vokietijos teisė

5. 2013 m. birželio 3 d. paskelbtos redakcijos Maisto produktų, vartojimo prekių ir pašarų kodekso (*Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch*) (*BGBl*. I, p. 1426), paskutinį kartą pakeisto 2013 m. rugpjūčio 7 d. įstatymu (*BGBl*. I, p. 3154), 39 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Kompetentingos institucijos priima būtinus nurodymus ir imasi priemonių, kurios būtinos konstatuoti pažeidimą ar pašalinti pakankamą įtarimą dėl jo, nubausti už konstatuotą pažeidimą ar užkirsti kelią pažeidimui ateityje, taip pat apsaugoti nuo pavojų sveikatai ar sukčiavimo rizikos. Konkrečiai jos gali:

<…>

3. uždrausti ar apriboti produktų gamybą, perdirbimą ar pateikimą rinkai,

<…>“

6. 2000 m. vasario 14 d. paskelbtos redakcijos Nutarimo dėl Sąjungos teisės nuostatų, susijusių su naujais maisto produktais ir maisto komponentais, įgyvendinimo (*Verordnung zur Durchführung gemeinschaftsrechtlicher Vorschriften über neuartige Lebensmittel und Lebensmittelzutaten*) (*BGBl* I, p. 123) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. gegužės 27 d. komunikatu (*BGBl*. I, p. 919), 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Asmuo, kuris yra atsakingas už produkto pateikimą rinkai, negavęs pagal vieną iš Reglamento Nr. 258/97 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų procedūrų atitinkamo leidimo, negali pateikti rinkai maisto produktų ir maisto komponentų, kaip jie suprantami pagal Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į 2 dalį.“

3 — Kategorijos, nurodytos a ir b punktuose, t. y. maisto produktai, kurie susideda iš genetiškai modifikuotų organizmų arba kurių sudėtyje yra ar kurie pagaminti iš genetiškai modifikuotų organizmų, tačiau patys jų neturi, buvo panaikintos 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų (OL L 268, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 32 t., p. 432).

Pagrindinė byla

7. Davitas nuo 2012 m. rugpjūčio 1 d. Vokietijoje prekiavo maisto produktu „De Tox Forte“, kurio vienintelis komponentas yra klinoptilolitas.

8. 2013 m. sausio mėn. *Stadt Aschaffenburg* (Ašafenburgo miestas, Vokietija) paprašė *Bayerisches Landesamt für Gesundheit und Lebensmittelsicherheit* (Bavarijos žemės tarnyba, atsakinga už sveikatą ir maisto saugą) ištirti minėto produkto mėginį.

9. Remdamasis minėtos tarnybos pateikta tyrimo ataskaita, *Stadt Aschaffenburg* 2013 m. birželio 6 d. sprendimu kvalifikavo produktą kaip „naują maisto produktą“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 258/97, ir uždraudė *Davitas* pateikti jį rinkai, kol pagal minėto reglamento nuostatas bus gautas rinkodaros leidimas.

10. Davitas pareiškė ieškinį dėl tokio sprendimo panaikinimo *Bayerisches Verwaltungsgericht Würzburg* (Viurcburgo administracinis teismas).

11. Davitas ieškinyje neginčijo to, kad iki 1997 m. gegužės 15 d., Reglamento Nr. 258/97 taikymo referencinės datos, klinoptilolitas Sąjungoje nebuvo skirtas plačiai žmonėms vartoti, tačiau teigė, kad nagrinėjamos medžiagos negalima kvalifikuoti kaip „naujo maisto produkto“, nes ji nepriklauso nė prie vienos iš Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c–f punktuose nurodytų kategorijų.

12. Konkrečiau kalbant apie minėtos nuostatos c punkte nurodytą kategoriją, pasakytina, jog *Davitas* pažymėjo, kad klinoptilolitas neturi „naujos pirminės molekulių struktūros“, nes medžiagos, naudojamos „De Tox Forte“ ruošti, molekulių struktūra buvo gamtoje gerokai iki 1997 m. gegužės 15 d.

13. 2014 m. balandžio 23 d. sprendimu *Bayerisches Verwaltungsgericht Würzburg* (Viurcburgo administracinis teismas) atmetė *Davitas* ieškinį, be kita ko, pareiškęs, kad taikant Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c punktą pakanka, kad klinoptilolitas iki 1997 m. gegužės 15 d. nebuvo naudojamas kaip maisto produktas. Ankstesnis šios medžiagos egzistavimas neturi reikšmės.

14. Davitas apskundė tokį sprendimą *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavarijos žemės vyriausiasis administracinis teismas); šiam kilo abejonių, kaip aiškinti Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c punktą.

Prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

15. Šiomis aplinkybėmis *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavarijos žemės vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„Ar ieškovės parduodamas produktas „De Tox Forte“ yra maisto produktas ar maisto komponentas, turintis naują molekulių struktūrą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c punktą?

Ar norint teigiamai atsakyti į šį klausimą pakanka to, kad šis produktas, kurio sudedamoji dalis klinoptilolitas, iki 1997 m. gegužės 15 d. nebuvo naudojamas kaip maisto produktas tokios pirminės molekulių struktūros, ar vis dėlto reikia, kad gaminant šį produktą būtų taikoma procedūra, per kurią būtų sukurta nauja ar sąmoningai modifikuota pirminė molekulių struktūra, t. y. ar tai turi būti tokia medžiaga, kurios anksčiau nebuvo gamtoje?“

16. 2014 m. rugsėjo 15 d. sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. rugsėjo 26 d. Pastabas raštu pateikė pagrindinės bylos šalys, *Landesanwaltschaft Bayern*, kuri dalyvavo pagrindinėje byloje turėdama jai pagal Vokietijos viešąją teisę suteiktą statusą, Graikijos vyriausybė ir Europos Komisija.

17. Minėtos šalys ir suinteresuotieji asmenys, išskyrus Graikijos vyriausybę, taip pat dalyvavo teismo posėdyje, kuris buvo surengtas 2015 m. spalio 29 d.

Analizė

18. Savo prejudiciniais klausimais, kuriuos siūlau nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar sąvoka „maisto produktai ir maisto komponentai su nauja ar sąmoningai modifikuota pirmine molekulių struktūra“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c punktą, apima mineralinę medžiagą, kuri yra gamtoje ir kuriai nebuvo taikytas toks gamybos procesas, kuris galėjo pakeisti jos molekulių struktūrą, todėl ši struktūra neįėjo į maisto produkto, vartojamo Sąjungos teritorijoje iki 1997 m. gegužės 15 d., sudėtį.

19. Gavęs šiuos klausimus Teisingumo Teismas turėtų pirmą kartą išaiškinti Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c punkto nuostatą [4].

20. Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad aiškinant Sąjungos teisės normą turi būti atsižvelgta ne tik į jos tekstą, bet ir į teisės akto, kurio dalis ji yra, bendrą kontekstą ir tikslus [5]. Sąjungos teisės nuostatos genezė taip pat gali būti reikšminga ją aiškinant [6].

21. Norėčiau pažymėti, kad Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies nuostata užima pagrindinę vietą reglamento sistemoje, nes joje apibrėžta šio reglamento taikymo sritis, patikslinant sąvoką „naujas maisto produktas ar naujas maisto komponentas“ [7].

22. Iš šios nuostatos teksto matyti, kad šios sąvokos apibrėžtį sudaro du kumuliatyvūs elementai.

23. Pirma, naujais laikomi tie maisto produktai, kurie Reglamento Nr. 258/97 įsigaliojimo dieną, t. y. 1997 m. gegužės 15 d., Sąjungos teritorijoje nebuvo skirti plačiai žmonėms vartoti [8].

24. Antra, nagrinėjamas maisto produktas taip pat turi priklausyti vienai iš keturių šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies c–f punktuose nurodytų kategorijų.

25. Kategorija, nurodyta minėtame c punkte, kurio kalbinės versijos oficialiosiomis Sąjungos kalbomis iš esmės sutampa, yra susijusi su maisto produktais, turinčiais „naują ar sąmoningai modifikuotą pirminę molekulių struktūrą“ [9].

4 — Teisingumo Teismas jau turėjo galimybių nagrinėti kitas šio straipsnio nuostatas bylose, kuriose buvo priimti sprendimai *HLH Warenvertrieb ir Orthica* (C-211/03, C-299/03 ir C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370) ir *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8).

5 — Be kita ko, žr. sprendimus *Merck* (292/82, EU:C:1983:335, 12 punktas) ir *Koushkaki* (C-84/12, EU:C:2013:862, 34 punktas).

6 — Sprendimas *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba* (C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50 punktas).

7 — Sprendimai *HLH Warenvertrieb ir Orthica* (C-211/03, C-299/03 ir C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370, 82 punktas) ir *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8, 15 punktas). Vartosiu tik sąvoką „maisto produktas“, nes šioje byloje skirtumas tarp maisto produktų ir maisto komponentų nėra svarbus.

8 — Sprendimai *HLH Warenvertrieb ir Orthica* (C-211/03, C-299/03 ir C-316/03–C-318/03, EU:C:2005:370, 87 punktas) ir *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8, 15 punktas).

9 — Žr., pavyzdžiui, versijas vokiečių k. („Lebensmittel und Lebensmittelzutaten mit neuer oder gezielt modifizierter primärer Molekularstruktur“), anglų k. („foods and food ingredients with a new or intentionally modified primary molecular structure“) arba lenkų k. („żywność i składniki żywności o nowej lub celowo zmodyfikowanej podstawowej strukturze molekularnej“).

26. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimai konkrečiai susiję su sąvokos „nauja pirminė molekulių struktūra“ išaiškinimu.

27. Pagrindinės bylos ieškovė šiuo klausimu teigia, kad žodis „nauja“ nurodo molekulių struktūrą, kurios kaip tokios gamtoje nebuvo ir kuri atsirado dėl žmogaus veiksmų, todėl ši sąvoka nurodo medžiagą, kurios molekules sukūrė arba pakeitė žmogus. Tačiau ji tvirtina, kad „De Tox Forte“ sudaro natūrali vulkaninė uoliena, kuriai buvo taikomas malimo procesas, o jos molekulės nepasikeitė.

28. Kitos šalys ir suinteresuotieji asmenys [10] vis dėlto laikosi nuomonės, jog tam, kad pirminė molekulių struktūra būtų laikoma nauja, pakanka, kad ji nebūtų buvusi naudojama maisto produkte Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d.

29. Primenu, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, sąvokų, kurių apibrėžčių nepateikia Sąjungos teisė, reikšmė ir apimtis turi būti nustatoma remiantis jų įprasta reikšme bendrinėje kalboje, kartu atsižvelgiant į kontekstą, kuriame jos pavartotos, ir teisės aktų, kuriuose jos įtvirtintos, tikslus [11].

30. Šiuo atžvilgiu Reglamente Nr. 258/97 vartojamo žodžio „naujas“ įprasta reikšmė neleidžia išsklaidyti šioje byloje kilusios abejonės. Šis būdvardis, apibūdinantis molekulių struktūrą, iš tiesų gali vienodai reikšti ir naujai sukurtą molekulę, ir maisto produkte naujai panaudotą molekulę.

31. Norėčiau pažymėti, kad aiškinimas, pagal kurį šis būdvardis reiškia maisto produkte naujai panaudotą molekulę, iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti diskutuotinas, atsižvelgiant į dvinarę sąvokos „naujas maisto produktas“ apibrėžties struktūrą.

32. Kaip jau pažymėjau, minėtos sąvokos apibrėžtyje nurodytas ne tik kriterijus, susijęs su nevartojimu Sąjungoje, bet ir Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c–f punktuose išvardytų kategorijų maisto produktai. Nurodant šias kategorijas ūkio subjektų teisinio saugumo sumetimais siekiama, kad minėta sąvokos apibrėžtis būtų išsami.

33. Jeigu sąvoka „nauja pirminė molekulių struktūra“ būtų suprantama kaip nurodanti medžiagą, kurios molekulių struktūra nebuvo naudojama maisto produktuose Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d., ji iš esmės sutaptų su pirmąja apibrėžties dalimi, t. y. kad pats maisto produktas nebuvo vartojamas Sąjungoje iki šios datos.

34. Vis dėlto ši dviejų sąvokos apibrėžties kriterijų sutaptis yra susijusi tik su maisto produktais, kurie negali priklausyti Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose nurodytoms kategorijoms ir kuriems nebuvo taikytas naujas gamybos procesas, lemiantis esminius pokyčius, kaip tai suprantama pagal šios nuostatos f punktą. Taigi, iš esmės tai yra maisto produktai, kuriuos sudaro mineralinės kilmės medžiagos.

35. Ši sutaptis atsirado todėl, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nenumatė konkrečios naujų maisto produktų, kuriuos sudaro mineralinės kilmės medžiagos, kategorijos.

36. Tai, kad yra tokia teisės aktų spraga, buvo nurodyta neseniai, keičiant Reglamentą Nr. 258/97. Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/2283 [12] 3 straipsnio 2 dalies a punkto iii papunktyje nuo šiol numatyta atskira kategorija – „maisto produktai, sudaryti, išskirti arba pagaminti iš mineralinės kilmės medžiagų“.

10 — *Stadt Aschaffenburg*, *Landesanwaltschaft Bayern*, Graikijos vyriausybė ir Komisija.

11 — Be kita ko, žr. Sprendimą *Hotel Sava Rogaška* (C-207/14, EU:C:2015:414, 25 punktas).

12 — 2015 m. lapkričio 25 d. reglamentas dėl naujų maisto produktų, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1169/2011 ir panaikinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 258/97 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1852/2001 (OL L 327, p. 1).

37. Kalbant apie Reglamentą Nr. 258/97, mano supratimu, minėta spraga gali būti panaikinta aiškinant jo 1 straipsnio 2 dalies c punktą atsižvelgiant į šio teisės akto tikslą ir bendrą sistemą.

38. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Reglamentas Nr. 258/97 turi du tikslus, t. y. juo siekiama užtikrinti naujų maisto produktų vidaus rinkos funkcionavimą ir apsaugoti visuomenės sveikatą nuo pavojų, kurių jie gali kelti [13].

39. Reglamentas Nr. 258/97 yra bendrasis teisės aktas, nes jis taikomas visiems naujiems maisto produktams, nepaisant jų pobūdžio, išskyrus kai kurias sritis, reglamentuojamas konkretiems sektoriams skirtais teisės aktais [14].

40. Nagrinėjamoje nuostatoje siekiama apibrėžti šio teisės akto taikymo sritį, numatant savybes, leidžiančias laikyti maisto produktus „naujais“.

41. Reikėtų pažymėti, kad ir pagal šios nuostatos bendrą pobūdį, ir tikslą ji negali būti aiškinama siaurai.

42. Visų pirma, priešingai, nei teigia pagrindinės bylos ieškovė, negalima teigti, kad Reglamentu Nr. 258/97 siekiama apsaugoti visuomenės sveikatą tik nuo medžiagų, kurių nėra gamtoje ir kurias sukūrė arba pakeitė žmogus.

43. Pavyzdžiui, maisto produktai, patenkantys į šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies d ir e punktus, t. y. tokie, kuriuos sudaro mikroorganizmai, grybai, dumbliai arba kurie sudaryti iš augalų ar gyvūnų, laikomi „naujais“, nepaisant to, ar jie atsirado dėl žmogaus veiksmų, vien todėl, kad jie nebuvo vartojami Sąjungoje iki referencinės datos.

44. Mano nuomone, tą patį motyvą reikėtų taikyti maisto produktams, priklausantiems šios nuostatos c punkte nurodytai kategorijai, kuriuos reikia laikyti „naujais“, jeigu nagrinėjamą molekulių struktūrą turinti medžiaga neįeina į Reglamento Nr. 258/97 įsigaliojimo dieną Sąjungoje vartojamų maisto produktų sudėtį.

45. Šiuo atžvilgiu norėčiau pažymėti, kad minėtame c punkte nurodyta naujų maisto produktų kategorija turi tam tikrų ypatumų, palyginti su kitomis Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalyje nurodytomis kategorijomis.

46. Skirtingai nei šios nuostatos d ir e punktuose, kuriuose organinės medžiagos klasifikuojamos pagal kilmę, ir jos f punkte, susijusiame su maisto produktais, kuriems buvo taikomas naujas gamybos procesas, lėmęs esminius šių produktų sudėties ar struktūros pokyčius, tos nuostatos c punkte yra bendresnio pobūdžio nuoroda į maisto produkto „pirminę molekulių struktūrą“.

47. Be to, kaip teisingai pažymi *Stadt Aschaffenburg* ir Komisija, tai yra vienintelė kategorija, galinti apimti naujus maisto produktus, kurių nesudaro minėtuose d ir e punktuose nurodytos organinės medžiagos ir kuriems nebuvo taikomas naujas gamybos procesas, kaip tai suprantama pagal minėtą f punktą.

48. Atsižvelgiant į tokius argumentus matyti, kad jeigu minėtas c punktas būtų aiškinamas siaurai, gerokai susiaurėtų sąvokos „naujas maisto produktas“ taikymo sritis.

13 — Sprendimai *Monsanto Agricoltura Italia ir kt.* (C-236/01, EU:C:2003:431, 74 punktas) ir *M-K Europa* (C-383/07, EU:C:2009:8, 22 punktas).

14 — Pavyzdžiui, maisto produktai iš genetiškai modifikuotų organizmų reglamentuojami Reglamentu Nr. 1829/2003. Be to, maisto produktai reglamentuojami, jeigu jie vartojami kaip maisto fermentai, maisto priedai, kvapiosios maistinės medžiagos arba ekstrahentai ir tiek, kiek jie vartojami. Žr. Reglamento Nr. 258/97 2 straipsnio 1 dalį. Dar nagrinėjamo teisės akto pasiūlymo pagrindu bus parengtos konkretiems sektoriams skirtos taisyklės, susijusios su maisto produktais, pagamintais iš gyvūnų klonų (2013 m. gruodžio 18 d. COM(2013) 893).

49. Visų pirma, jeigu sąvoka „nauja molekulių struktūra“ būtų aiškinama kaip apimanti tik žmogaus sukurtas medžiagas, tuomet į Reglamento Nr. 258/97 taikymo sritį nepatektų visos mineralinės kilmės medžiagos, nors jos negali būti priskiriamos prie šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose nurodytų kategorijų.

50. Tačiau jeigu naujo maisto produkto sąvoka būtų aiškinama taip, kad į jos apibrėžtį nepatektų visa bendra maisto produktų kategorija, tai neatitiktų nagrinėjamo teisės akto bendros taikymo srities ir pirmiau nurodyto jo tikslo.

51. Be to, aiškinimą, kad nagrinėjama kategorija apima medžiagas, kurių molekulių struktūra dar nebuvo naudojama maisto produktuose, patvirtina nagrinėjamos nuostatos genezė.

52. Apibrėžiant šią kategoriją, kaip ji buvo suformuluota pradiniame Komisijos pasiūlyme, buvo nurodytas „produktas, kurį sudaro modifikuota maisto produkto molekulė <…> arba molekulė, kuri nebuvo naudojama maisto srityje“ [15]. Iš dalies pakeistame pasiūlyme ši kategorija buvo performuluota, siekiant nurodyti produktus, turinčius „naują ar sąmoningai modifikuotą pirminę molekulių struktūrą, kurie iki šiol nebuvo tradiciškai vartojami kaip maisto produktai arba maisto komponentai“ [16]. Aplinkybės, kad nenurodžius jokio konkretaus motyvo Tarybos bendrojoje pozicijoje frazės pabaiga nebuvo palikta, negalima aiškinti taip, kad tai rodo teisės aktų leidėjo valią apriboti nagrinėjamos kategorijos taikymo sritį [17].

53. Be to, kaip matyti iš Vokietijos valdžios institucijų pastabų ir Komisijos raštu pateiktų atsakymų į Teisingumo Teismo klausimą, aiškinimas, jog Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyta kategorija apima medžiagas, turinčias molekulių struktūrą, kurios dar nebuvo maisto produktuose, lėmė nusistovėjusią šio reglamento taikymo praktiką.

54. Būtent vadovaujantis šia praktika klinoptilolitas buvo kvalifikuojamas kaip „naujas maisto produktas“, kai jį anksčiau buvo mėginama pateikti Sąjungos rinkai. Remiantis trijų valstybių narių pateiktais prašymais ir informacija, jis buvo įtrauktas į Komisijos paskelbtą pavyzdinį ir neprivalomą sąrašą „Novel food catalogue“ [18] kaip naujas maisto produktas.

55. Be to, teisės aktų leidėjas vadovavosi tais pačiais motyvais, siekdamas apibrėžti naujo maisto produkto sąvoką Reglamente 2015/2283, kuriuo panaikinamas Reglamentas Nr. 258/97. Iš tiesų Reglamento 2015/2283 3 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktyje nurodomi maisto produktai, kurių „molekulinė struktūra nauja arba sąmoningai pakeista, jei iki 1997 m. gegužės 15 d. Sąjungoje ta struktūra nebuvo naudota kaip maisto produktas arba kaip maisto produkto sudėtinė dalis“.

56. Šiuo klausimu norėčiau pažymėti, kad ir iš šio Reglamento 2015/2283 8 konstatuojamosios dalies [19], ir iš to, kad jo 3 straipsnyje nurodyta ta pati referencinė data kaip ir Reglamente Nr. 258/97, t. y. 1997 m. gegužės 15 d., matyti, kad teisės aktų leidėjas neketino išplėsti šio naujojo reglamento taikymo srities, palyginti su Reglamento Nr. 258/97 taikymo sritimi.

15 — Žr. Tarybos reglamento (EEB) dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų pasiūlymo (1992 m. liepos 7 d. COM(1992) 295 *final*, OL C 190, p. 3) I priedą, kuriame išvardytos produktų kategorijos, patenkančios į šio reglamento taikymo sritį.

16 — Žr. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EBP) dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų (1993 m. gruodžio 1 d. COM(1993) 631 *final*, OL C 16, 1994, p. 10) iš dalies pakeisto pasiūlymo 1 straipsnio 2 dalies c punktą.

17 — Žr. iš dalies pakeisto reglamento pasiūlymo, nurodyto 1995 m. spalio 23 d. Tarybos priimtoje bendrojoje pozicijoje (EB) Nr. 25/95 siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl maisto produktų ir naujų maisto komponentų (OL C 320, p. 1), 1 straipsnio 2 dalies c punktą.

18 — Kaip nurodo Komisija, šis sąrašas sudarytas po darbo grupės, į kurią įėjo kompetentingų nacionalinių institucijų ekspertai, diskusijų dėl to, ar maisto produktą reikia laikyti „nauju“ (http://ec.europa.eu/food/safety/novel_food/catalogue/index_en.htm).

19 — Pagal minėto reglamento 8 konstatuojamąją dalį jo taikymo sritis iš principo turėtų išlikti tokia pat kaip Reglamento Nr. 258/97.

57. Dėl visų šių priežasčių laikausi nuomonės, kad Reglamento Nr. 258/97 1 straipsnio 2 dalies c punkto nuorodą į maisto produktus, turinčius „naują <…> pirminę molekulių struktūrą“ reikia suprasti kaip nurodančią medžiagas, turinčias molekulių struktūrą, kuri šio reglamento įsigaliojimo dieną nebuvo naudojama Sąjungoje maisto produktams.

58. Primenu, kad, aiškinant kitaip, Reglamento Nr. 258/97 taikymo sritis neapimtų visos maisto produktų kategorijos, t. y. naujų maisto produktų, kuriuos sudaro mineralinės kilmės medžiagos, ir taip būtų paneigtas bendras teisės akto pobūdis ir galėtų būti pakenkta jo tikslui užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį. Atsižvelgiant į šį tikslą, būtų neleistina, kad, skirtingai nuo organinių medžiagų, nebūtų niekaip vertinama mineralinės kilmės medžiagų, kurios Sąjungoje niekada nebuvo naudojamos maisto produktams, sauga prieš jas pateikiant Sąjungos rinkai.

Išvada

59. Atsižvelgdamas į šiuos svarstymus siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavarijos žemės vyriausiasis administracinis teismas) pateiktus prejudicinius klausimus:

1997 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 258/97 dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų, paskutinį kartą iš dalies pakeisto 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 596/2009, 1 straipsnio 2 dalies c punkte pateikta sąvoka „maisto produktai ir maisto komponentai su nauja <…> pirmine molekulių struktūra“ apima gamtoje esančią mineralinės kilmės medžiagą, kuriai nebuvo taikomas joks gamybos procesas, galintis pakeisti jos molekulių struktūrą, jeigu ši struktūra neįėjo į maisto produkto, vartoto Sąjungos teritorijoje iki 1997 m. gegužės 15 d., sudėtį.